

KUIKA KWA MANJA (KUYALA MANJA)

Wotanthawuzira mchichewa: David Makiyi

Mawu otsogolera

Mariko 16:17-18 “Ndipo zizindikilo izi zidzawatsata iwo akukhulupilira: mdzina langa adzatulutsa ziwanda; adzalankhula ndi malankhulidwe atsopano; adzatola njoka ndipo ngakhale akamwa kanthu kakufa nako sikadzawapweteka; adzaika manja awo pa odwala ndipo adzachira.”

2 Timoteo 1:6 Chifukwa chake ndikukumbutsa iwe ukoleze mphatso ya Mulungu ili mwa iwe mwa kuika kwa manja anga.

1. CHIYAMBI

- a) Chiphunzitso chakuika manja chili kupitiriza zomwe zanenedwa kale muziphunzitso za “kulapa kuchoka kuntchito za kufa”, chikhulupiliro cha kwa Mulungu” komanso chiphunzitso cha ubatizo”.
- b) Tiyeni tikumbukire kuti Mzimu Oyera watiyitana ife kukukula msinkhu Tiyenera kukhala ndi maziko abwino auzimu, Mulungu sadzalora kuti timange pa maziko osalimba.
- c) Kuika kwa manja ndiko kuika chidwi chathu kwa anthu ena, kuti tikhale chotengela madalitso amulungu. Machitidwe awa amaphatikiziranso pemphero komanso mawu aulosi, kapena zonse ziwiri.

2. Zitsanzo zaMchipangano Chakale

- a) AIsraeli amaika manja pa nsembe zawo zisanaphedwe, zinali kuwotsera kuchotsedwa kwa machimo kuchoka kwa mwini wake wansembeyo kupita kwansembe yoti iphedweyo.
Levitiko 1:4 'Ndipo aike dzanja lake pamutu pa nsembe yopsereza ndipo idzalandiridwa mmalo mwake imtetezere.
- b) Yakobo (wotchedwanso Israeli) anaiikiza mdalitso kwa Epheremu ndi Manase ana aYosefe powaika manja komanso kunenera pa iwo mawu aulosi.
Genesis 48:14 “Ndipo Israeli anatambalitsa dzanja la manja, naliika pamutu wa Epheremu amene ndiye wa ng’ono ndi dzanja lake lamanzere pamutu pa Manase anapingasitsa manja ake dala chifukwa Manase anali oyamba.”
- c) **Mose pomukhazikitsa Yoswa kukhala mtsogoleri**
Pamene Mose anaika manja pa Yoswa iye anali kuikiza ulamuliro ndi nzeru zake mwa Yoswa kuti akhale mtsogoleri wabwino.
Ndipo Yoswa mwana wa Nuni anadzala ndi mzimu wa nzeru; popeza mose

adamuikira manja ake; ndi ana alsraeri anamvera iye nachita monga Yehova adauza Mose. (Deuteronomy 34:9, Numeri 27:15-23, Joshua 1:16-17).

3. ZIFUKWA ZAKUIKA MANJA MUCHIPANGANO CHATSOPANO

- a) Yesu anali kuikiza machilitso nthawi pakuika manja
Luka 4:40 *"...ndipo pakulowa dzuwa anthu onse amene anali nawo odwala ndi nthenda za mitundu mitundu, anadza nawo kwa Iye ndipo iye anaika manja akepa munthu aliyense wa iwo nawachiritsa.* Luka 12 ndi 13
- b) Akulu ampingo analamuliridwa kuti adzoze ndi mafuta ndikupempherera odwala. Wokhulupirira aliyense ali kulimbikitsidwa kuika manja pa odwala ndi kuikiza machiritso pa iwo.
Machitidwe 28:8-9 *Ndipo kunatero kuti atate wache wa Popliyo anagona wodwala nthenda ya malungo ndi kamwazi. Kwa iyeyu Paulo analowa, napemphera, naika manja pa iye, namchiritsa. Ndipo patachitika ichi enanso amchisumbu okhala nazo nthenda, anaza nachiritsidwa.*
- c) Yesu anaikiza mdalitso wa Mulungu pa ana
Mariko 10:14 ndi 16 *"Koma pamene Yesu anawona anakwiya, ndipo anati kwa iwo, Lolani tiana tidze kwa ine musatiletse pakuti Ufumu wakumwamba uliwa totere... Ndipo iye anatiyangata, natidalitsa ndikuika manja ake pa ito."*

4. KULANDIRA MZIMU OYERA

- (a) Ndi mphatso
Kulandira ubatizo wa mzimu oyera sikuchitika pakuika kwa manja kokhakokha nthawi iliyonse. Mphatso iyi imalandiridwa mwa chikhulupiro, Mzimu Oyera amadza pamunthu amene ali ndi ludzu la kufuna kudzazidwanso ndi Mzimu Oyera ndikupempha mwa chikhulupiro
Luka 11:13 *Potero ngati inu okhala oyipa, mudziwa kupatsa ana anu mphatso zabwino, koposa kotani nanga Atate wanu wa kumwamba adzapatsa Mzimu Oyera kwa iwo akumpempha iye.*
- (b) Ndiko kuikiza mphatso za Mzimu Oyera
1 Timoteo 4:14 *Usanyalapse mphatso mphatsoyo ili mwa iwe yopatsidwa kwaiwe mwa chinenero pamodzi ndikuika kwa manja a akulu.* (2 Timoteo 1:6, Aroma 1:11)

5. KUIKA MANJA KWA ATSOGOLERI NDI KWA ATUMIKI

- a) Kupatulira anthu ena kukachita ntchito ya utumiki
Machitidwe 13:2-3 *"Ndipo pakutumikira ambuye iwowa, ndikusala chakudya, Mzimu Oyera anati, Mundipatulire ine Barnaba ndi Saulo kuntchito imene ndinawaitanirako. Pamenepo, mmene adasala chakudya ndikupemphera ndikuika manja paiwo, anawatumiza amuke."*

- b) **KUPEMPHERA NDI KUSALA KUDYA.**
 Atsogoleri anasankha anthu odzala ndi chikhulupiriro, nzeru komanso Mzimu Oyera kuti atsogolere ntchito ya Mulungu. Tiyenera kusamala panene tisankha atsogoleri, tisafulumire kuika manja pa aliyense; tiyenera kupemphera kuti Mulungu atisogolere.
- c) “Tisafulumire kuika manja pa aliyense. (1 Timoteo 5:22)
 Mau amenewa alikunena za kupatura ena ku ntchito ya utsogoleri. Kusankha munthu osayenerera pautsogoleri ndi chinthu choopsa kwambiri makamaka ngati mmoyo wa munthuyo muli chikhalidwe cha uchimo kapenanso sanasankhidwe ndi Mulungu kuti akhale mtsogoleri. Nthawi zina kufulumila kuika manja kutanthauzanso kusankha munthu pa utsogoleri nthawi yake isanafike. Munthu amene tamuyenerereza kuutumiki ayenera kukhala munthu wokhulupirika.
 1 Timoteo 3:6 [Asakhale wophunza, kuti podzitukumula ungangwere mlandu wa mdierekezi.](#)
- d) Tiyenera kuyang’anitsitsa chikhalidwe cha munthu tisanamuyenerereze. Ndikofunika kuonesetsa kuti mwa munthuyo muli moyo wachiyero, odzichepetsa komanso ofuna kubweretsa ulemerero kwa Mulungu osati kwa iye mwini. Kumbukilani kuti Mulungu akutsogolerani chifukwa inu muli mwana wake.
- e) Mawu achinenero Nthawi zina mawu achinenero amanenedwa kwa munthu amene ali kuyalidwa manja. Tiyenera kufumsa Ambuye kuti atitsikimizire za uneneriwo; ngati pali kuchita kwina kapena kukonza kwambali yina ya mmoyo. Kudikira pa Ambuye ndikofunika pamene talandira mawu a uneneri. Mulungu sadzalankhula ndi munthu mmodzi wakunenerayo, kopanda kutsikimizira kwa iye amene uneneri uli kupita. Ndi kwabwino kudikira kufikira Mulungu atitsikimizire tisanachite kanthu kokhudza uneneriwo. Ngati Mulungu watitsikimizira tiyenera kuchita mwachangu.
- f) Mulungu watipatsa ife zida (mphatso yakuzindikira ndi zina zotero.) Kuti ife tibatayike muutumiki tiyenera kukhala pafupi ndi Mulungu, tisachite zinthu mwachizolowezi kapena kukhala aulesi: Tiyeni tibataye utumiki ‘oikamanja’.

6. KUFUNIKIRA KWA MPINGO

- a) Mpingo wa pamalo
 Ndi mpingo odzalidwa monga mwamawu aMulungu-Abusa, Akulu aMpingo, Atsogoleri a mmadera komanso aKhristu onse, Mulungu anawayika pamodzi kuti achite ntchito ya utumiki. Mpingo wa Mulungu uli banja lachikhristu tiyenera kulumikizana pamodzi kolingana ndi mawu aMulungu; kopanda kulumikizana kotere palibe mpingowa Mulungu.

- b) Kutumikira Maziko aChikristu ndiwo kutumikira
Mariko 10:43-45 [Koma mwa inu sikutero ayi; koma amene aliyense afuna kukhala wa mkuru mwa inu, adzakhala mtumiki wanu; ndipo amene aliyense afuna kukhala oyamba adzakhala kapolo wa onse. Pakuti ndithu Mwana wa munthu sanadza kutumikiridwa, koma kutumikira, ndikupereka moyo wake dipo la kwa anthu ambiri.](#)
- i. Pogwiritsa ntchito manja athu, tikhoza kutumikirana wina ndi nzake. Tikhoza kuikiza madalitso aMulungu poika manja athu ndi kupempherera munthu wina mwachitsanzo (mdalitso wa machiritso)
  - ii. Iwo amene atumikira zosowa zatsiku ndi tsiku za anthu mumpingo ali wofunikira kwambiri pamaso paMulungu, kopanda utumiki wawo nthito ya Mulungu siyingayende bwino. Mwachitsanzo Abusa ndi Aphunzitsi.
- c) Kupereka (kupereka si chakhumi ndi chopereka chokha basi komanso kuzipereka tokha)
Pamene tiika manja athu pa ena tili kupereka chimene Mulungu Waiikiza mmoyo mwathu. Pamene tichita ichi Mulungu amabwezeretsa mwa ife zina kuti nthawi ina tiperekenso.
[Luka 6:38 Patsani, ndipo kudzapatsidwa kwa inu; muyeso wabwino, wotsendereka, wokutchumuka, wosefukira, anthu adzakupatsani mmanja mwanu. Pakuti kudzayesedwa kwa inu ndi muyeso womwewo muyesa nawo inu.](#)
- d) **KUPEREKA KUTHEKERA KWA UTUMIKI**
Mpingo wa Yesu Khristu ulikusowekera wokhulupirira amene ali ndi maitanidwe autumiki pa moyo wawo komanso; asoweka kudzodza kuti achite utumiki wawo. Kuika kwa manja aAtsogoleri ampingo pa anthu amene ali ndi maitanidwe mumpingo wa Khristu ndi njira imodzi yakupereka kuthekera kukachita utumiki.

POMALIZA

Kuika kwa manja ndi mbali yofunikira mu mpingo wa Yesu Khristu umene uli wa moyo; kubweretsa moyo wa Yesu amene ali mutu wampingo. Mphamvu ya Yesu Khristu wowuka kwa kufa yakukhala mwa okhulupirira maka makanso atumiki imapereka machiritso, mphamvu ya utumiki komanso madalitso. Kupyolera kukuika kwa manja madalitsowa amaikizidwanso mwa anthu ena. Kuti tilandire kanthu kalikonse kwa Mulungu tiyenera kukhulupirira.